

RETTENS DOM (Anden Afdeling)

21. marts 1996 ^{*}

I sag T-230/94,

Frederick Farrugia, Athen (Grækenland), ved advokat Linos Sissilianos, Athen,

sagsøger,

mod

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved Ana Maria Alves Vieira, Kommissionens Juridiske Tjeneste, og, under den mundtlige forhandling, Peter Oliver, Kommissionens Juridiske Tjeneste, og med valgt adresse i Luxembourg hos Carlos Gómez de la Cruz, Kommissionens Juridiske Tjeneste, Wagner-Centret, Kirchberg,

sagsøgt,

angående påstande om annullation af Kommissionens afgørelse af 26. april 1994 om ikke at imødekomme sagsøgerens ansøgning om et forskningsstipendium og om erstatning for den økonomiske og ikke-økonomiske skade, som sagsøgeren angiveligt har lidt som følge af denne afgørelse,

har

^{*} Processprog: engelsk.

DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS RET I FØRSTE INSTANS
(Anden Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, H. Kirschner, og dommerne C.W. Bellamy og A. Kalogeropoulos,

justitssekretær: H. Jung,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter mundtlig forhandling den 23. november 1995,

afsagt følgende

Dom

Faktiske omstændigheder og retsforhandlinger

- 1 Sagsøgeren, der har lægevidenskabelig kandidateksamen fra Athens Universitet og er specialiseret inden for kirurgi, ansøgte ved skrivelse af 3. februar 1994 til Kommissionens Generaldirektorat for Videnskab, Forskning og Udvikling (GD XII) om et stipendium inden for forskning og teknologisk udvikling («Research training fellowship») i forbindelse med et ophold i Det Forenede Kongerige.

2 Ifølge artikel 3 i de almindelige betingelser vedrørende forskningsstipendier, som Kommissionen (GD XII) har fastlagt i medfør af Rådets beslutning 92/217/EØF af 16. marts 1992 om et særprogram for forskning og teknologisk udvikling inden for menneskelige ressourcer og mobilitet (1990-1994) (EFT L 107, s. 1), skal »en ansøger ... for at kunne opnå et forskningsstipendium opfylde følgende betingelser:

a) nationalitet:

ansøgeren skal være statsborger i en af Fællesskabets medlemsstater eller i en associeret stat eller have bopæl i Fællesskabet,

b) mobilitet:

ansøgeren skal være statsborger i et andet land end det, i hvilket laboratoriet er beliggende, og må ikke have udøvet sin sædvanlige aktivitet i dette land i mere end to år før tidspunktet for indgivelsen af ansøgningen,

...«

3 I følgeskrivelsen til ansøgningen anførte sagsøgeren, at selv om han var født og boede i Grækenland, var han »British Overseas citizen«, men ikke britisk statsborger. Ved skrivelse af 18. marts 1994 afslog Kommissionen imidlertid sagsøgerens ansøgning og tilbagesendte ansøgningsdokumenterne under henvisning til, at sagsøgeren var statsborger i modtagerlandet, hvortil kom, at ansøgningen ikke omfattede bilag 6 (D2), 9 og 10-2 (D1.2) (vurdering af forskningsprojektet fra værtsinstitutionens side og dokumentation for ansøgerens status som forsker dér), idet sagsøgerens projekt endvidere ikke kunne anses for et forskningsprojekt, men var udtryk for et uddannelsesforløb. I skrivelsen meddelte Kommissionen sagsøgeren, at hans ansøgning kunne forelægges på ny.

- 4 Ved skrivelse af 7. april 1994 indgav sagsøgeren på ny ansøgning til Kommissionen. I denne nye skrivelse henlede han Kommissionens opmærksomhed på, at han som anført i følgeskrivelsen til ansøgningen af 3. februar 1994 ikke var britisk statsborger, men »British Overseas citizen«, at han ifølge den af Det Forenede Kongerige ved tiltrædelsen af De Europæiske Fællesskaber afgivne erklæring om dette spørgsmål ikke kunne anses for britisk statsborger, og at han i modsætning til, hvad Kommissionen havde lagt til grund i skrivelsen af 18. marts 1994, således ikke var statsborger i modtagerlandet (Det Forenede Kongerige). Sagsøgeren vedlagde en kopi af sin opholdstilladelse for udlændinge, der var udstedt af det græske Ministerium for Offentlig Orden. Sagsøgeren vedlagde endvidere et dokument fra værtsinstitutionen i Det Forenede Kongerige (Royal Postgraduate Medical School), som han omtalte som en »skrivelse fra værtsinstitutionen«. Sagsøgeren anførte, at dette dokument skulle træde i stedet for bilag 9 til ansøgningen og måtte anses for tilstrækkeligt af Kommissionen.
- 5 Ved skrivelse af 26. april 1994 besvarede Kommissionen sagsøgerens henvendelse således:

»Jeg beklager endnu en gang at måtte tilbagesende Deres ansøgning om et stipendium. Jeg bemærker, at De ikke er statsborger i et tredjeland, men statsborger i to EF-lande. De må således forstå, at De efter vores statsborgerskabskriterier har både britisk og græsk statsborgerskab, hvorfor De ikke kan komme i betragtning for så vidt angår Det Forenede Kongerige og Grækenland.«

(»I regret to send you back once more your application for a grant. May I emphasize that you are not a citizen of a third country but a citizen from two EC countries.

Therefore please understand that with regards to our nationality criteria of eligibility, you have a double British and Greek nationality and that you are not eligible either for UK or Greece.«)

- 6 Den 6. juni 1994 ansøgte sagsøgeren om fri proces, hvilket blev meddelt ham ved kendelse afsagt af Retten (Første Afdeling) den 14. december 1994.
- 7 Ved stævning indleveret til Rettens Justitskontor den 10. januar 1995 har sagsøgeren herefter anlagt denne sag.
- 8 Da sagsøgte ikke har indgivet duplik, blev den skriftlige forhandling afsluttet den 24. juli 1995, da der blev indgivet replik.
- 9 Ved afgørelse af 19. september 1995 blev den refererende dommer knyttet til Anden Afdeling, som sagen herefter er blevet henvist til.
- 10 På grundlag af den refererende dommers rapport har Retten (Anden Afdeling) besluttet at indlede den mundtlige forhandling efter at have anmodet Kommissionen om at besvare et skriftligt spørgsmål. Parterne har afgivet mundtlige indlæg og besvaret mundtlige spørgsmål fra Retten i retsmødet den 23. november 1995.

Parternes påstande

- 11 Sagsøgeren har nedlagt følgende påstande:
- Annullation af Kommissionens afgørelse om ikke at imødekomme sagsøgerens ansøgning om et forskningsstipendium under henvisning til, at sagsøgeren ikke opfyldte de herfor gældende betingelser.
  - Sagsøgeren tilkendes en erstatning på 13 900 ECU for hele den skade, han har lidt.
- 12 I retsmødet den 23. november 1995 har sagsøgeren meddelt, at han frafalder sin erstatningspåstand for så vidt angår den økonomiske skade, han angiveligt har lidt, således at sagsøgeren nu kun fastholder påstanden for så vidt angår den ikke-økonomiske skade, han hævder at have lidt som følge af den manglende imødekommelse af hans ansøgning.
- 13 Sagsøgte har nedlagt følgende påstande:
- Frifindelse.
  - Sagsøgeren tilpligtes at betale sagens omkostninger.

Annulationspåstanden

Formaliteten

- 14 Under den mundtlige forhandling har Kommissionen gjort gældende, at da dens stillingtagen til sagsøgerens ansøgning blev fastlagt i skrivelsen af 18. marts 1994, er den i den senere skrivelse af 26. april 1994 indeholdte afgørelse alene af bekræftende art, hvorfor den af sagsøgeren indbragte sag, der blev anlagt efter udløbet af den herved i henhold til EF-traktatens artikel 173, stk. 5, gældende frist på to måneder, må afvises.
- 15 Den af Kommissionen fremsatte formalitetsindsigelse — hvis indhold Retten under alle omstændigheder må undersøge *ex officio* (jf. Rettens dom af 19.5.1994, sag T-465/93, *Consorzio gruppo di azione locale »Murgia Messapica«* mod Kommissionen, Sml. II, s. 361, præmis 24) — kan ikke tages til følge. Det bemærkes herved, at det fremgår af Kommissionens skrivelse af 18. marts 1994, hvorved sagsøgerens ansøgning blev afslået for første gang af de i skrivelsen angivne grunde, at ansøgningen kunne fremsættes på ny. Det følger heraf, at selv om Kommissionen ved skrivelserne af 18. marts og 26. april 1994 afslog at tildele sagsøgeren det stipendium, denne havde ansøgt om, kan det i den anden skrivelse indeholdte afslag, der blev givet efter en fornyet undersøgelse af sagsøgerens ansøgning og på grundlag af yderligere dokumentation forelagt efter opfordring fra Kommissionen, ikke anses for en bekræftende afgørelse i forhold til det i skrivelsen af 18. marts 1994 indeholdte afslag. Den til prøvelse af den i Kommissionens skrivelse af 26. april 1994 indeholdte afgørelse anlagte sag må herefter antages til realitetsbehandling.

Realiteten

Sammenfatning af parternes argumenter

- 16 Sagsøgeren har gjort gældende, at selv om han er født i Grækenland og har fast bopæl dér, er han ikke græsk statsborger, således som det fremgår af, at han har en »opholdstilladelse for udlændinge« udstedt af det græske Ministerium for Offentlig

Orden, idet denne form for opholdstilladelse kun meddeles statsborgere i tredje-lande. Sagsøgeren er heller ikke britisk statsborger, men alene »British Overseas citizen«. I ingen medlemsstater anses »British Overseas citizens« for EF-borgere. Sagsøgeren henviser herved til den erklæring fra regeringen for Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirland vedrørende definitionen af udtrykket »statsborgere«, der blev afgivet i forbindelse med undertegnelsen af traktaten om tiltrædelsen af De Europæiske Fællesskaber (EFT Særudgave, 27.3.1972, s. 196), og som senere er blevet afløst af en ny erklæring om spørgsmålet (EFT 1983 C 23, s. 1), idet det af sidstnævnte erklæring fremgår, at personer, der ikke har ret til at tage bopæl i Det Forenede Kongerige, ikke er britiske statsborgere. Sagsøgeren henviser endvidere til den relevante lovgivning i Det Forenede Kongerige (section 3(1) i Immigration Act 1971), der indeholder bestemmelse om, at personer, der ikke har ret til at tage bopæl i Det Forenede Kongerige, ikke er britiske statsborgere. Endelig har sagsøgeren fremlagt en kopi af sit pas, hvori det er angivet, at »British Overseas citizens« ikke, som britiske statsborgere, har ret til at tage bopæl i Det Forenede Kongerige.

- 17 Det savner således grundlag, at Kommissionen i skrivelsen af 26. april 1994 har lagt til grund, at sagsøgeren er såvel græsk som britisk statsborger. Følgelig opfyldte sagsøgeren samtlige betingelser med hensyn til nationalitet og mobilitet i henhold til artikel 3 i de almindelige betingelser vedrørende forskningsstipendier, idet han ikke var statsborger i en medlemsstat, men havde bopæl i Grækenland, og ønskede at tage ophold i Det Forenede Kongerige for dér at udøve lægevidenskabelig forskning, uden at han nogensinde havde udøvet en sædvanlig aktivitet i Det Forenede Kongerige.
- 18 Kommissionen har i svarskriftet erkendt, at sagsøgeren ikke er græsk statsborger, således som Kommissionen, fejlagtigt, havde lagt til grund i skrivelsen af 26. april 1994. Under den mundtlige forhandling den 23. november 1995 har Kommissionen endvidere erkendt, at sagsøgeren heller ikke er statsborger i Det Forenede Kongerige (modtagerlandet), således som Kommissionen, ligeledes fejlagtigt, havde anført i skrivelsen af 26. april 1994, hvorfor sagsøgeren opfyldte betingelserne med hensyn til nationalitet og mobilitet i henhold til artikel 3, litra a), i de almindelige betingelser vedrørende forskningsstipendier.

- 19 Kommissionen har dog gjort gældende, at afgørelsen om ikke at imødekomme sagsøgerens ansøgning ikke alene var begrundet i, at sagsøgeren ikke opfyldte de nævnte to betingelser. Betingelserne angår ikke alene spørgsmålet om, hvorvidt en ansøgning om et stipendium overhovedet kan komme i betragtning; når dette er blevet fastslået, skal der foretages en forudgående bedømmelse for så vidt angår ansøgeren, værtsinstitutionen, dvs. den institution, ved hvilken ansøgeren ønsker at gennemføre sit forskningsprojekt, samt selve forskningsprojektet, således at alle ansøgninger skal være genstand for tre vurderinger, hvilket er en forudsætning for rent faktisk at kunne opnå et stipendium.
- 20 Som meddelt sagsøgeren i skrivelsen af 18. marts 1994 manglende der en række dokumenter, der skulle omfatte en vurdering af sagsøgerens ansøgning, idet disse dokumenter skulle fremsendes af værtsinstitutionen og være indeholdt i bilag 6 og 9 til ansøgningen. Navnlig forelagde sagsøgeren ingen dokumentation for, at værtsinstitutionen var indstillet på at give ham status som forsker, og sagsøgeren påtegnede de nævnte bilag med angivelsen »not applicable«, hvoraf det må antages at fremgå, at sagsøgerens projekt i realiteten var udtryk for et uddannelsesforløb og ikke for et forskningsprojekt godkendt af værtsinstitutionen, som kunne begrunde det stipendium, sagsøgeren ansøgte om.
- 21 I replikken har sagsøgeren gjort gældende, at det i modsætning til, hvad Kommissionen hævder, fremgår af dennes skrivelse af 26. april 1994, at afgørelsen om ikke at imødekomme sagsøgerens ansøgning udelukkende blev truffet på det grundlag, at sagsøgeren ikke opfyldte betingelserne med hensyn til nationalitet og mobilitet.

Rettens bemærkninger

- 22 Det bemærkes, at den omtvistede afgørelse fra Kommissionen om ikke at tildele sagsøgeren det stipendium, denne havde ansøgt om, således som denne afgørelse fremgår af skrivelsen af 26. april 1994, udelukkende var begrundet i, at sagsøgeren ikke var statsborger i et tredjeland, men statsborger i to medlemsstater, og i, at han ikke opfyldte de betingelser med hensyn til nationalitet, der var en forudsætning for, at han kunne opnå et stipendium gældende for Det Forenede Kongerige eller for Grækenland.

- 23 Hvad nærmere angår spørgsmålet om, hvorvidt sagsøgeren som anført i Kommissionens skrivelse af 26. april 1994 var græsk statsborger, bemærkes, at det fremgår af sagen, at sagsøgeren som bilag til sin skrivelse af 7. april 1994 til Kommissionen havde fremsendt en kopi af sin opholdstilladelse i Grækenland, der var gyldig et år, og som var forsynet med en tydelig påtegning om, at der var tale om en »opholdstilladelse for udlændinge«, idet dette var anført på to fællesskabsprog, nemlig græsk og engelsk (»ADIA PARAMONIS ALLODAPU — ALIEN'S RESIDENCE PERMIT«). Det savnede derfor grundlag for Kommissionen at antage, at sagsøgeren var græsk statsborger, for så vidt hans opholdstilladelse i Grækenland var en opholdstilladelse for udlændinge. Rigtigheden heraf er blevet bekræftet af Kommissionen, der i svarskriftet har erkendt, at skrivelsen af 26. april 1994 indeholdt en fejl med hensyn til spørgsmålet om sagsøgerens nationalitet, idet sagsøgeren ikke var græsk statsborger.
- 24 Hvad nærmere angår spørgsmålet om, hvorvidt sagsøgeren var britisk statsborger og dermed statsborger i »modtagerlandet«, bemærkes for det første, at artikel 4 i Rådets direktiv 68/360/EØF af 15. oktober 1968 om afskaffelse af restriktioner om rejse og ophold inden for Fællesskabet for medlemsstaternes arbejdstagere og deres familiemedlemmer (EFT 1968 II, s. 477, herefter »direktiv 68/360«) bestemmer følgende:

»1. Medlemsstaterne anerkender ret til ophold inden for deres område for de i artikel 1 nævnte personer, som foreviser den i stk. 3 nævnte dokumentation.

2. For ret til ophold udstedes der en tilladelse benævnt 'opholdsbevis for statsborgere i en EØF-medlemsstat'. Denne tilladelse skal forsynes med påtegning om, at den er udstedt i henhold til forordning (EØF) nr. 1612/68 og de bestemmelser, som medlemsstaterne har udstedt i henhold til dette direktiv. Ordlyden af denne påtegning fremgår af bilaget til dette direktiv.«

- 25 Det bemærkes herefter, at sagsøgeren som allerede anført (jf. ovenfor, præmis 23) ikke i Grækenland havde et »opholdsbevis for statsborgere i en EØF-medlemsstat«, men en »opholdstilladelse for udlændinge«, der var udstedt af det græske Ministerium for Offentlig Orden, og som var gyldig et år og var forsynet med en tydelig påtegning på græsk og engelsk om, at der var tale om en »opholdstilladelse for udlændinge« (»ADIA PARAMONIS ALLODAPU — ALIEN'S RESIDENCE PERMIT«). Såfremt sagsøgeren burde anses for britisk statsborger i henseende til fællesskabsretten, ville han i henhold til direktiv 68/360 have haft krav — ikke på en opholdstilladelse, der var gyldig et år — men på et »opholdsbevis for EF-borgere«, der skulle være gyldigt i fem år og uden videre ville blive fornyet.
- 26 Det bemærkes endvidere om dette spørgsmål, at sagsøgerens ovennævnte opholdstilladelse var forsynet med angivelsen »Statsborgerskab: Britisk«, men samtidig med påtegningen »Nationalitet: Melitea«, dvs. maltesisk, hvilket var årsagen til, at de græske myndigheder ikke havde udstedt et »opholdsbevis for EF-borgere« til sagsøgeren, men en opholdstilladelse for udlændinge.
- 27 Det bemærkes dernæst, at selv om man i overensstemmelse med det af Kommissionen i svarskriftet anførte går ud fra, at de pågældende embedsmænd i Kommissionen antog, at påtegningen »Melitea« på sagsøgerens opholdstilladelse i Grækenland var en henvisning til det sted i Grækenland, hvor sagsøgeren var født, hvilket gav anledning til, at embedsmændene anså det for givet, at sagsøgeren også var græsk statsborger, kunne dette dog ikke give grundlag for, at Kommissionen gik ud fra den forudsætning, at sagsøgeren både kunne være græsk statsborger og i Grækenland have en opholdstilladelse for udlændinge.
- 28 Kommissionen findes endvidere ikke med føje at kunne være gået ud fra, at de græske myndigheder ved at udstede en opholdstilladelse for statsborgere i tredjelande til sagsøgeren havde begået en fejl derved, at de antog, at sagsøgeren kunne være britisk statsborger, selv om han var »British Overseas citizen«. Sagsøgeren anførte herved i sin skrivelse af 7. april 1994, at han ikke var britisk statsborger, men »British Overseas citizen«. Den erklæring vedrørende definitionen af udtrykket »statsborgere«, som Det Forenede Kongerige afgav ved sin tiltrædelse af De

Europæiske Fællesskaber, således som denne erklæring er blevet afløst af en ny erklæring, der blev afgivet efter ikrafttrædelsen af British Nationality Act 1981 (jf. ovenfor, præmis 16) — idet sagsøgeren i skrivelsen til Kommissionen henviste til denne erklæring — lyder således:

»For så vidt angår Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirland skal udtrykkene 'statsborgere', 'statsborgere i medlemsstaterne' eller 'statsborgere i medlemsstaterne og i de oversøiske lande og territorier' overalt, hvor de er anvendt i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Økonomiske Fællesskab, ... eller i enhver anden fællesskabsretsakt, der er afledt af disse traktater, forstås som henvi-sende til:

a) britiske borgere

b) personer, der er britiske undersåtter i medfør af afsnit IV i 'British Nationality Act 1981', og som har ret til at tage bopæl i Det Forenede Kongerige og derfor er fritaget for Det Forenede Kongeriges indvandringskontrol

c) borgere i britiske protektorater, der opnår statsborgerskab på grund af en til-knytning til Gibraltar.«

29 Det savnede herefter grundlag for Kommissionen at anse sagsøgeren for britisk statsborger i henseende til fællesskabsretten. Sagsøgeren har herved for Retten ved at fremlægge sit pas godtgjort, at han hverken er omfattet af punkt b) eller af punkt a) eller c) i Det Forenede Kongeriges erklæring.

- 30 Endelig bemærkes om dette spørgsmål, at Kommissionen under den mundtlige forhandling har erkendt, at sagsøgeren ikke kunne anses for britisk statsborger i henseende til fællesskabsretten, således at han opfyldte de betingelser med hensyn til nationalitet og mobilitet, der gælder i forbindelse med den form for forskningsstipendium, som han havde ansøgt om.
- 31 Det må herefter fastslås, at begrundelsen til den anfægtede afgørelse er behæftet med fejl, hvorfor afgørelsen bør annulleres.
- 32 Det er herved uden betydning, at Kommissionen i svarskriftet og under den mundtlige forhandling har gjort gældende, at sagsøgerens ansøgning ikke alene blev afslået som følge af spørgsmålet om nationalitet, men også af andre grunde, der er angivet i Kommissionens skrivelse af 18. marts 1994, hvori Kommissionen meddelte sagsøgeren, at en række dokumenter omfattende vurderinger fra værtsinstitutionen, som skulle være indeholdt i bilagene til ansøgningen, manglede, og at den omstændighed, at sagsøgeren havde forsynet de pågældende dokumenter med påtegningen »not applicable«, godtgjorde, at det foreslåede projekt i forbindelse med stipendiet i virkeligheden var udtryk for et uddannelsesforløb og ikke for et forskningsprojekt.
- 33 Det må således fastslås, at det uanset det af Kommissionen anførte — hvorefter sagsøgeren undlod at vedlægge sin ansøgning om et stipendium en række dokumenter, der var en forudsætning for, at det kunne anses for godtgjort, at han opfyldte de nærmere betingelser for at kunne opnå stipendiet — fremgår af sagen, at sagsøgeren vedlagde sin skrivelse af 7. april 1994 et dokument fra værtsinstitutionen (»Royal Postgraduate Medical School«), der som anført i skrivelserne ifølge ham måtte være tilstrækkeligt.
- 34 Ved skrivelse af 26. april 1994 tilbagesendte Kommissionen — uden at have ændret den opfattelse, som den havde givet udtryk for i sin tidligere skrivelse af 18. marts 1994, i hvilken den anførte, at sagsøgeren havde undladt at vedlægge sin ansøgning en række nødvendige dokumenter — sagsøgerens ansøgning til denne, idet den på ny bemærkede, at sagsøgeren ikke var statsborger i et tredjeland, men statsborger i

to medlemsstater, og at han derfor ikke opfyldte betingelserne for at kunne opnå et stipendium, hverken for så vidt angår Grækenland eller hvad angår Det Forenede Kongerige.

- 35 Det må herefter lægges til grund, at Kommissionen afslog sagsøgerens ansøgning alene af den grund, at sagsøgeren ikke kunne antages at opfylde betingelserne med hensyn til nationalitet og mobilitet, og ikke af de grunde, som Kommissionen — for første gang i svarskriftet — har henvist til (jf. ovenfor, præmis 18 og 19).
- 36 Det savner under alle omstændigheder grundlag for Kommissionen til støtte for den anfægtede afgørelse at henvise til grunde, der ikke er angivet i afgørelsen, og som Kommissionen først har påberåbt sig efter sagens anlæg, idet det alene var på grundlag af de i den anfægtede afgørelse angivne grunde, at sagsøgeren kunne vurdere, hvorvidt hans ansøgning var blevet afslået med rette, og hvorvidt det ville være på sin plads at anlægge sag ved Retten (Domstolens dom af 7.2.1990, sag C-343/87, Culin mod Kommissionen, Sml. I, s. 225, og Rettens dom af 12.2.1992, sag T-52/90, Volger mod Parlamentet, Sml. II, s. 121).
- 37 Endelig bemærkes, at det ligeledes savner grundlag for Kommissionen at gøre gældende, at en annullation af den anfægtede afgørelse savner retlig interesse for sagsøgeren, idet denne ikke opfylder de nærmere betingelser for at kunne opnå det pågældende stipendium, således at Kommissionen, også selv om man ser bort fra fejlen med hensyn til sagsøgerens nationalitet, under alle omstændigheder vil blive nødsaget til at træffe afgørelse om ikke at imødekomme ansøgningen (jf. Domstolens dom af 16.10.1975, sag 90/74, Deboeck mod Kommissionen, Sml. s. 1123, af 10.7.1980, sag 30/78, Distillers Company mod Kommissionen, Sml. s. 2229, og Rettens dom af 9.10.1992, sag T-50/91, De Persio mod Kommissionen, Sml. II, s. 2365, præmis 24).
- 38 Kommissionen har herved ikke i tilstrækkelig grad godtgjort, at det i tilfælde af, at Kommissionen skønner, at de dokumenter, som sagsøgeren vedlagde sin skrivelse af 7. april 1994, ikke var udtryk for en tilstrækkelig berigtigelse af ansøgningen, vil

være udelukket, herunder navnlig som følge af det eventuelle udløb af en forældelsesfrist, at Kommissionen efter en nærmere undersøgelse af sagen vil kunne opfordre sagsøgeren til at forelægge de relevante dokumenter, således som Kommissionen gjorde det i sin skrivelse af 18. marts 1994.

- 39 Det må herefter fastslås, at Kommissionen ved at antage, at sagsøgeren som følge af sin nationalitet ikke opfyldte betingelserne for at kunne opnå et forskningsstipendium, har truffet den anfægtede afgørelse af 26. april 1994 på et forkert grundlag, hvorfor afgørelsen bør annulleres.

Påstanden om erstatning og godtgørelse

Realiteten

Sammenfatning af parternes argumenter

- 40 Sagsøgeren har gjort gældende, at han har lidt en betydelig skade som følge af den af Kommissionen begåede fejl med hensyn til hans nationalitet, idet dette har haft til følge, at sagsøgeren har fortabt en enestående mulighed for at studere og forskere i Det Forenede Kongerige. Som det fremgår af Kommissionens skrivelse af 26. april 1994 (»Jeg beklager endnu en gang at måtte tilbagesende Deres ansøgning ...«), har sagsøgeren tidligere udfoldet store bestræbelser for at få sin ansøgning igennem, hvorved han har brugt meget værdifuld tid, som er gået ud over hans studier og karriere. Sagsøgeren har opgjort denne skade til 10 400 ECU. Sagsøgeren har derudover lidt en betydelig ikke-økonomisk skade, som bør ansættes til 3 500 ECU. Under den mundtlige forhandling har sagsøgeren dog frafaldet sin påstand for så vidt angår erstatning for økonomisk skade, således at påstanden nu kun omfatter et krav om godtgørelse for ikke-økonomisk skade.
- 41 Kommissionen har gjort gældende, at sagsøgeren påberåber sig en skade, der er usikker og hypotetisk. Selv om man går ud fra, at sagsøgerens ansøgning opfyldte

de nærmere betingelser, hvilket ikke kan antages at være tilfældet, således som Kommissionen har gjort gældende i forbindelse med annullationspåstanden (jf. ovenfor, præmis 18 og 19), er forholdet det, at ansøgningen for at kunne blive imødekommet endnu vil skulle være genstand for tre vurderinger (jf. ovenfor, præmis 19). Det må herved fremhæves, at Kommissionen for perioden 1992-1994 har modtaget mere end 6 000 ansøgninger om forskningsstipendier, hvoraf kun 1 800 er blevet imødekommet.

Rettens bemærkninger

- 42 Det bemærkes, at det fremgår af fast retspraksis, at flere betingelser skal være opfyldt for, at Fællesskabet kan ifalde ansvar, idet de handlinger, institutionen kritiseres for at have begået, skal være ulovlige, samt at der skal være lidt et tab og være årsagsforbindelse mellem handlingerne og tabet (jf. senest Domstolens dom af 1.6.1994, sag C-136/92 P, Kommissionen mod Brazzelli Lualdi m.fl., Sml. I, s. 1981, og Rettens dom af 26.10.1995, sag T-185/94, Geotronics mod Kommissionen, Sml. II, s. 2795).
- 43 Hvad nærmere angår spørgsmålet om, hvorvidt sagsøgeren har lidt en ikke-økonomisk skade derved, at han har fortabt muligheden for at studere og forske i Det Forenede Kongerige, bemærkes, at det følger af kravet om, at der skal være lidt en faktisk skade, at sagsøgeren i hvert fald skal godtgøre, at hans ansøgning opfyldte de nærmere betingelser for at kunne blive imødekommet, således at det udelukkende var som følge af den retsstridige afgørelse fra Kommissionen om ikke at imødekomme sagsøgerens ansøgning, for så vidt afgørelsen blev truffet på et fejlagtigt grundlag med hensyn til spørgsmålet om sagsøgerens nationalitet, at sagsøgeren har fortabt muligheden for at få taget sin ansøgning i betragtning med henblik på at opnå det pågældende stipendium.
- 44 Sagsøgeren kan hverken under den skriftlige eller den mundtlige forhandling antages at have godtgjort, at hans ansøgning om stipendiet virkelig opfyldte de nærmere betingelser, således at han ville have haft store muligheder for til slut at få

ansøgningen imødekommet, såfremt Kommissionen ikke havde begået en fejl med hensyn til hans nationalitet. Det bemærkes herved, at det dokument, som var vedlagt sagsøgerens skrivelse af 7. april 1994 — der var et svar på Kommissionens skrivelse af 18. marts 1994 (jf. ovenfor, præmis 3 og 4) — og som var påtegnet »Royal Postgraduate Medical School«, men ikke nævnte sagsøgeren ved navn, ikke giver grundlag for at fastslå, at denne institution rent faktisk var indstillet på at give sagsøgeren status som forsker i forbindelse med et bestemt program.

45 Herefter — og idet det er uforholdsmæssigt at undersøge spørgsmålet om, hvorvidt de øvrige dokumenter, der var nødvendige for at understøtte sagsøgerens ansøgning, manglede, og hvorvidt sagsøgerens ansøgning dermed var mangelfuld, således som Kommissionen har gjort gældende, og spørgsmålet om sagsøgerens mulighed for til slut at få imødekommet sin ansøgning om stipendiet — må det fastslås, at sagsøgeren ikke i tilstrækkelig grad har godtgjort, at han ud over betingelserne med hensyn til nationalitet og mobilitet opfyldte de nærmere betingelser for, at hans ansøgning kunne tages i betragtning af Kommissionen og eventuelt blive imødekommet.

46 Følgelig kan der ikke gives sagsøgeren medhold i påstanden om godtgørelse for ikke-økonomisk skade, idet sagsøgeren ikke har godtgjort, at han har lidt en faktisk og utvivlsom skade, i form af dokumentation for, at hans ansøgning opfyldte betingelserne for at kunne blive taget i betragtning og imødekommet, for så vidt Kommissionen ikke havde afslået hans ansøgning om stipendiet på et fejlagtigt grundlag med hensyn til hans nationalitet (jf. Domstolens dom af 2.6.1965, sag 9/64, Acciaieria Ferreria di Roma mod Den Høje Myndighed, Rec. s. 401, på s. 414, af 13.7.1972, sag 79/71, Heinemann mod Kommissionen, Sml. 1972, s. 147, org. ref.: Rec. s. 579, præmis 9, og Rettens dom af 18.5.1995, sag T-478/93, Wafer Zoo mod Kommissionen, Sml. II, s. 1479, præmis 49).

Sagens omkostninger

- 47 Ifølge procesreglementets artikel 87, stk. 2, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, såfremt der er nedlagt påstand herom. Kommissionen har i det væsentlige tabt sagen og bør derfor dømmes til at betale sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

RET TEN (Anden Afdeling)

- 1) Den i skrivelsen af 26. april 1994 indeholdte afgørelse fra Kommissionen annulleres.
- 2) Kommissionen frifindes for påstanden om godtgørelse.
- 3) Kommissionen betaler sagens omkostninger.

Kirschner

Bellamy

Kalogeropoulos

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 21. marts 1996.

H. Jung

H. Kirschner

Justitssekretær

Afdelingsformand